

פרשת מסעי

(ע"פ הרב לייבל לם)

"ויעל אהרן הפהן אל הר הקר על פי ה' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחדש" (במדבר לג, לט).

על פי ה': מלמד שמת בנשיקה (רש"י)

מה היא אותה נשיקת מוות שהוציאה את אהרון הכהן מהעולם הזה? מדוע מוזכר דווקא כאן שאהרון היה כהן? זאת ידענו קודם לכן! מדוע מספרת התורה שמותו של אהרון אירע בשנת הארבעים לצאתם ממצרים?

הגמרא בברכות ח. אומרת: " תניא נמי הכי [למדנו בברייתא] תשע מאות ושלושה מיני מיתה נבראו בעולם, שנאמר "למנות תוצאות" (תהילים סח, כא) תוצאות בגימטריא הכי הוּו (סיכום האותיות של המילה "תוצאות" שווה לתשע מאות ושלוש) . קשה שבכולן אסכרא (מין של דיפתריה), ניחא שבכלן (הקלה שבכולן) נשיקה. הגמרא מסבירה שהמיתה הקשה ביותר דומה לניסיון לשחרר צמר מתוך קוצים. הקלה שבהן (הנשיקה) היא כמו להוציא שער מחלב. מאמתי נמשל הגוף לחלב והנשמה, שהיא צחה ולבנה כחלב, נמשלה לגוף? וממתי שער מזכיר לנו את הנטיות השליליות וכל סוגי החומריות הגסים? התשובה היא שהשער הוא הגוף, והחלב הוא הנשמה. לצדיק, מוות היא נטול עימות כמו הוצאת שער מחלב. כששכינתו המדהימה של הקדוש ברוך הוא מתקרבת ואז נסוגה, הצדיק נאחז בה ונמשך הביתה באהבה. הנשיקה הזאת מסירה את המעטפת כמו מדים, והנשמה מוצאת את עצמה במקום שהיא תמיד התאמנה להיות בו, בצלו של ה'.

מצד השני של הקשת, החדשות הרעות הן, שההיפרדות קשה מאוד. הנשמה, שהזדהה בצורה מוגזמת עם גופה, נאבקת כעת כדי למנוע את הבלתי נמנע.

ראיתי פעם במרכז העיר בעל מכונית-משלוח שחזר לטנדר שלו וראה את משטרת התנועה שגוררת את מכוניתו. המסכן התיישב על מכסה המנוע כשהוא צורח בכל כוחו, ללא הועיל.

מכוניתו נלקחה, ואותו הורידו בכוח מעל מכסה המנוע.

הנביא מיכה הביע את האמרה העמוקה והמפורסמת: "הֲגִיד לְךָ אָדָם מֶה טוֹב, וּמֶה ה' דּוֹרֵשׁ מִמֶּךָ, פִּי אִם עֲשׂוֹת מְשָׁפֵט וְאַהֲבַת הַסֵּד, וְהִצַּנֵּעַ לְכַת עִם אֱלֹהֵיךָ" (מיכה ו, ח). הגמרא במסכת סוכות מט: נותנת דוגמאות קונקרטיות מכל אחד מהמושגים שהביא הנביא. והצנע לכת עם אֱלֹהֵיךָ, פירושו להשתתף בהלוויית המת ולעזור לכלה להגיע לחופה! ה"אלתר מסלבודקה", רבי נתן צבי פינקל זצ"ל שאל "איזה הצנע לכת עם אלוקיך יש, כשאני יוצא לרחוב לאסוף כספים עבור כלות הזקוקות לנדוניה או הולך לקבור מתים? האם קיימת פרסומת גדולה מזו? אולם, הנקודה היא שהאדם צריך לחשוב היטב איך להתנהג בצניעות ובפרטיות, גם כשהוא נמצא תחת אורותיהם של הזרקורים!"

ספר מאורות הגדולים מעיד על ה"אלתר" עצמו עד כמה סמויה הייתה גדולתו מעיני האחרים. "אין אנחנו יודעים כמעט דבר עליו עצמו. אנחנו מכירים אותו רק דרך ספריו בחינוך תורני, כי אי אפשר היה להסתיר אותם. מעולם לא היה לו שום תואר, והוא לא זקף לזכותו שום פעולה. אפילו בישיבת סלבודקה שהוא יסד, פיתח וחיזק במשך חמישים שנה, ובה חינוך אלפי תלמידים, הוא לא החזיק בשום משרה ותואר, וקראו לו פשוט "האלתר" (הזקן). בתוך אלפי המכתבים והמסמכים שיצאו מהישיבה במשך השנים, לא נמצאת חתימתו. אילו היסטוריון היה חוקר את דברי הימים של ישיבת סלבודקה, הוא לא היה מוצא בארכיונה שום סימן שאישיות כזאת אי פעם חיה ועבד בה!"

תלמיד חכם אחד אמר לי פעם שההבדל בין אדם גדול לבין כל אחד אחר הוא שאדם גדול הוא גדול יותר בחייו הפרטיים מאשר בחייו הפומביים. לכל אחד אחר, ההיפך הוא הנכון. לכן, לא יתכן שבח גדול יותר לאהרן שתפקד ארבעים שנה ככהן גדול – האישיות הבכירה ביותר בעם ישראל – שהוא ידע לעזוב בלי שום מאמץ את מעיל הענק של כבוד שהוא זכה ללבוש בעולם הזה, ושימשיך לעולמי עד בדרכו הפרטית...